

Jaarrapport Beheerswerken Hobokense Polder

Datum: 28/01/2022

auteur: Wim Mertens

1.1 *Gegevens van het erkend natuurreservaat*

- Naam erkend natuurreservaat: Hobokense Polder
- Nummer erkend natuurreservaat: 150
- Evolutie reservaatstatus:
- Evolutie erkenning: erkend 2007, conformverklaring 2012
- Overzicht van de huurcontracten: nihil

2 **Beheersverslag beheerswerken Hobokense Polder 2021**

2.1 *Overzicht uitgevoerde éénmalige beheerswerken*

De geplande eenmalige beheerswerken ‘ruimen van de Violiergracht’ en afplaggen van de verlandingsvegetatie in het Broekskot konden niet worden uitgevoerd vanwege de hoge waterpeilen door de hevige neerslag in het begin van de zomer.

Op het Barberven werd een kleine oppervlakte (0.05 ha) rietvegetatie oppervlakkig geplagd (10 cm diep).

Op meerdere plaatsen werden kleine haarden van Japanse duizendknoop ondiep (10 - 20 cm, totale oppervlakte < 0.02 ha) afgegraven. Het plagsel werd zoals gepland afgevoerd naar reeds een door duizendknoop geïnfecteerd voormalig huisvuilstort in het begrazingsraster.

2.2 *Overzicht van de problemen die ontstaan zijn bij het uitvoeren van het onderhoudsbeheer*

Geen.

2.3 *Opmerkelijke evoluties en waarnemingen*

Zelfs in dit natte jaar vielen op het Broekskot na alle plassen voor het vierde jaar op rij droog. Dit maakt ze bereikbaar voor beheerswerken (plaggen, maaien van moerasvegetaties) maar zorgt tegelijkertijd voor een snellere verlanding: riet breidt zich sterk uit, lisdodde en andere helofyten krijgen via kieming de kans zich te vestigen. De toegenomen evapotranspiratie (verdamping) in combinatie met lange droogteperiodes hypothekeert de realisatie van één van de basisdoelstelling van het beheerplan, nl. “het behoud en de versterking van het moerasachtig karakter”. In dit kader werd in 2021 een aanvraagdossier ingediend voor een projectsubsidie natuur “Vernatting Centraal Deel Hobokense Polder”. Deze aanvraag werd in december door de minister goedgekeurd.

Opmerkelijke waarnemingen:

Vogels:

Na een eerste succesvol broedgeval in 2019, een territorium 2020 was er in 2021 een waarschijnlijk broedgeval van wespandief. Er werd geen nest gevonden, maar wel een juveniel exemplaar waargenomen.

De boomvalk was tijdens de broedperiode frequent en ook alarmerend aanwezig, maar volledige broedzekerheid hebben we niet.

Er was dit jaar opnieuw een territorium wielewaal. Een mannetje werde gedurende meerdere weken baltsend waargenomen.

Op een eiland in de gesaneerde Grote Leigracht bracht een koppel kleine plevier 3 jongen groot.

Volgende soorten werden sporadisch pleisterend aangetroffen: zomertaling, groenpootruiter, houtsnip, grote en kleine zilverreiger, havik, boomvalk, beflijster, grauwe en bonte vliegenvanger, tapuit en kleine barmsijs.

Libellen:

Er werden in 2021 toch 21 soorten libellen vastgesteld. De zwervende heidelibel en zuidelijke heidelibel, soorten die voor het eerst in 2020 werden waargenomen, werde opnieuw gezien. Wellicht plant ook de zwervende heidelibel zich hier voort.

Andere opmerkelijke soorten waren zwervende pantserjuffer, tengere pantserjuffer, variabele waterjuffer, blauwe breedscheenjuffer, vroege glazenmaker, zuidelijke glazenmaker, glassnijder en bruine korenbout.

Dagvlinders:

19 soorten waargenomen.

Overige insecten en invertebraten:

Waargenomen bijzondere/zeldzame soorten:

- witte meidoornkokermot
- halfglanzende groefbij
- Graptodytes bilineatus (waterroofkever)
- Laccophilus poecilus (waterroofkever)
- Issus muscaeformis (kevercicade)
- ovale dennenspringer (spin)

2.4 Overzicht van de uitgevoerde ontbossingen

Geen

2.5 Inzet vrijwilligers

Naast de betaalde werken gefinancierd door de subsidie wordt ook veel werk verzet door vrijwilligers. Zonder deze inzet zou de uitvoering van het beheerplan niet mogelijk zijn. In totaal wordt de inzet in 2021 ondanks corona geschat op meer dan **3000 werkuren** uitsluitend gepresteerd door vaste vrijwilligers.

3 Planning beheer 2022

3.1 Overzicht geplande éénmalige beheerswerken

Ruimen noordelijk deel Violiergracht (langs oude spoorweg, grens tussen Centraal deel – Stort). Deze gracht werd de laatste decennia niet geruimd en is aan grondige verlandingsvegetatie onderhevig. We zullen de gracht de komende jaren gefaseerd ruimen, met mogelijk 50% de herfst van 2022. Ruiming van het zuidelijk deel van de gracht in 2013 leidde tot het verschijnen van een nieuwe soort, drijvend fonteinkruid. Vele waterplanten hebben een langlevende zaadbank, mogelijk verschijnen na ruiming ook nieuwe soorten in het noordelijk deel, bijvoorbeeld waterviolier die hier vroeger voorkwam.

Als de omstandigheden (waterpeilen) het toelaten, afplaggen verlandingsvegetatie in het Broekskot en eventueel Rallegat.

Ondiep afplaggen van Japanse duizendknoopvegetaties op meerdere plekken. We hebben vastgesteld dat ondiep afplaggen (10 - 20 cm) van Japanse duizendknoop op laag gelegen gronden kan leiden tot een succesvolle bestrijding van de soort. Als de zone in het voorjaar plasdras staat is er amper hergroei en volstaat een beperkte nazorg. Kleine haarden in het moerasachtige Centrale deel van de Hobokense Polder pakken we op deze wijze aan. Het afgeplagde materiaal wordt afgevoerd naar het begrazingraster, waar het op een reeds door duizendknoop geïnfecteerd voormalig huisvuilstort wordt gedeponneerd. Dit is een tripple win: in het Centrale deel verdwijnt de Japanse duizendknoop, het voormalig huisvuilstort wordt beter afgedekt en de totale duizendknoopoppervlakte in het gebied verkleint aangezien begrazing op langere termijn de beste vorm van bestrijding is.

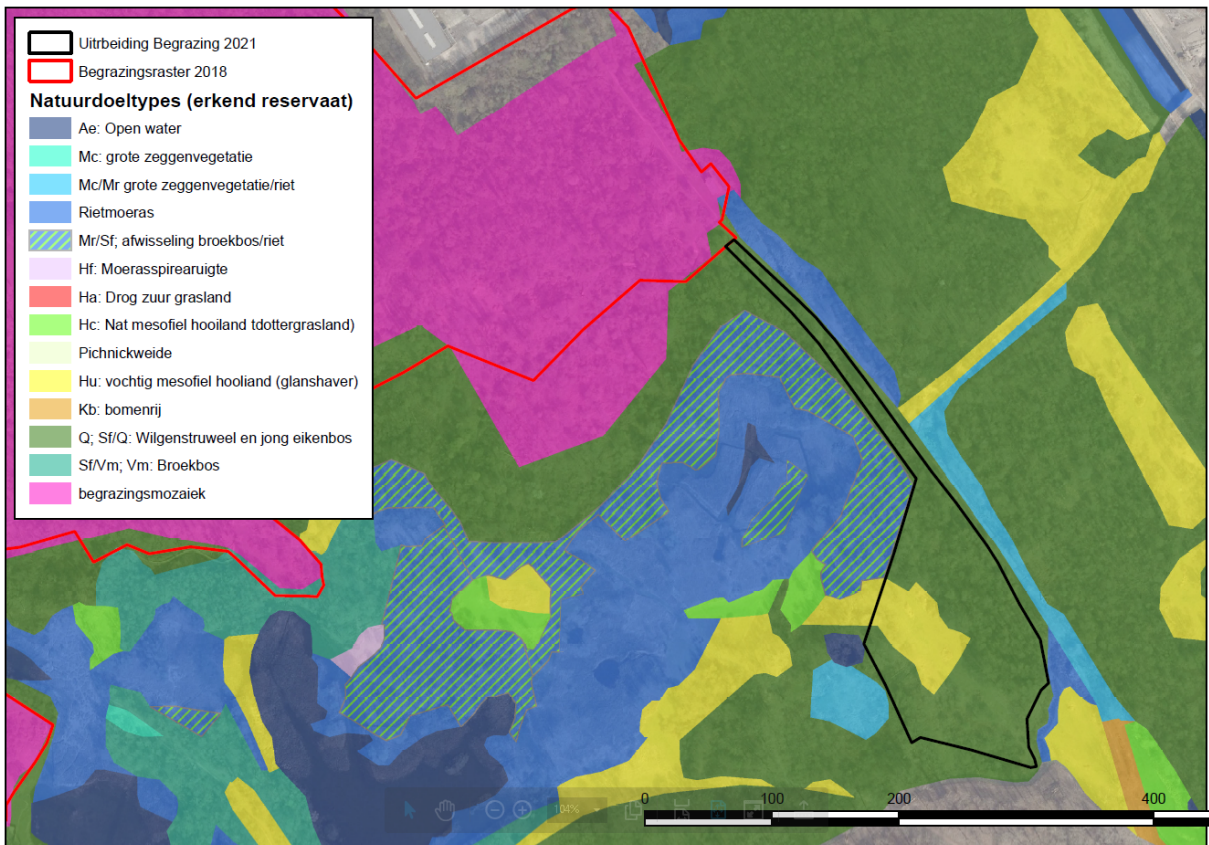
3.2 Overzicht van uit te voeren ontbossingen

Voor het reguliere beheer zijn geen ontbossingen gepland in 2022.

3.3 Overzicht en wijzigingen onderhoudsbeheer

Het begrazingsraster wordt uitgebreid. We voegen een zone van ca. 2 ha met veel Japanse duizendknoop toe aan het begrassde gebied. Twintig jaar ervaring leert ons dat jaarrond begrazing met runderen, na afgraving tot op grondwaterniveau, de beste bestrijdingsmethode van de exotische duizendknopen is. De helft van de duizendknoopharden in de voorgestelde uitbreiding maaien we al meer dan 5 jaar minstens 3x per jaar. Het effect van dit beheer is eerder gering. Daarom zouden we het begrazingsraster graag uitbreiden.

De natuurdoeltypen (natuurstreefbeelden) in de uitbreiding blijven dezelfde, nl. eikenbos (Q)/wilgenstruweel (sf) en glanshavergrasland (hu). Indien extra maaiwerk voor dit laatste natuurdoeltype noodzakelijk blijkt zal dit worden uitgevoerd.

4 Aanvraag huursubsidie

Nihil.